

מסורת הש"ס

א) גני' הרא"ש צגא מוניה רבא מר"ק; ב) ז' נלעיל ט. ושי"ן; ג) ז' נלקמן סד"ן; ד) ז'נלעיל ט.ן; נלקמן לט., ס) ז'נקמן עא. סוטה כ:ן; ו) ז'נקמן כב. מא': טו. עא.; ו) הא' לישנא איכא דאמרי אזני מלאון רש"י אכל הא נשט מנוסחת התלמוד וכי"ה בגמלא יסעה. רש"א, ח) פ' מורעט ס' פטן; ט) ז'דף יב.;

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה חוששת וכו' טהורה דמוסתא ואיך':

גליון הש"ם

תוס' ד"ה אלמא ב' אפי' אי וסתות דרבנן וכו'. עי' לעיל ט ע"א מדי"ה הא וכו' דהיינו פ' מנזיח דהכא והיינו לנשנא בתרא דרב סבר וסתות דרבנן ואפי"ה ס"ל דמלאה טמאה חוששת לוסתא ואי"כ מה קשו דלמא הלטמא קמא ס"ל דאי היה וסתות דרבנן לא מנמאלין למפרע לזכות חושש ונאסא פלוגי הוג' ב' לישנא וכמו דמ' למיזלם דפילגי גאס וסתות דרבנן קא מקולקלת למניינא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ורב נחמן בר יצחק וכו' ונפקין ים בסרי. כיצ עי' ממנו י"ט פסקי מ' ר' גד"ה וקו"ל הלכה וכו'; ב) ד"ה כי"ש אומרים לריבה וכו' בסרי בדקה ככל משמש אכל לפי רשב"ם כג"ל; ג) באידי כג"ה אכל לג"ה קיימא וכו' כג"ל;

מוסף רש"י

במין נפל. וספק ספקא היל', דשמא אכל נפל היה אלא שפיר מלא דוח (שי' חב.), אמ רוח הפילה. שפיר מלא דוח, ואם המצא לומר נפל הפילה, כלומר לכל אכל האוכל, שמא דוח הוא ואינו ואין כאן לא טומאה וכו' ולא טומאת נקה, ואם אלאה הוא ולד לריבוי ללאות אם וכו' אם נקה (פסחים פ. ובעי"ז ע"ז שם). ודאי גירודיה. ממוקדן אין כן (פסחים שם) שחקקין כן ואל ודאי הא (ע"ז) שם. וסתות דאורייתא. הלכה למשה מסיני דמחוקקין לא בטומאת פסק ויעיל עומד. אמם דהיה במחבא. מחמת פחד כרכוס (מנא?) או לטעין (יעירי שם). ולא בדקה טהורה. אם דקה אחי כן ומנאמה טהורה ולא אמר אורת בזמני צא (סוטה ב.)

תוס' הרא"ש

חוששת לוסתא וחוששת לראייתה. אצ"ג דקו"ל כ"י דוסא דכל אשה שיש לה וסת דיה שעתה הא סקטין לעיל דשלא בששת וסתא מודי להו. ועוד י"ל דלענין שתא מקולקלת למנינא איירי הכא: אִלְמָא וסתות דרבנן. הא דס"ל לרב הונא לעיל דוסתות דאורייתא לא קשה דהכא משמיה דרב קאמר ואליבא דרב מסיק בסמוך שחי לשונות: ורב נחמן בר יצחק אמר בוסתות גופתיה קא מיפלגי. כותיה קו"ל דהוא בתרא והלכתא כרב באיסורי כדאייתא בכבורות פירק י"ש כבור

במין נפל

הוא דלמא מעיקרא לאו נפל הוא:

ודאי גררוהו. הלכך ודאי וודאי הוא: וספוס דאורייתא או דרבנן.

הא דקיימא לן דבעי דביקה בשעת וסתא דאורייתא היא דאס לא

דקה טמאה ואפילו דקה אחר זמן ומנאמה טהורה דאורת בזמנו

כל היר פרק שני נדה

במין נפל והא לידע אם זכר אם נקבה קתני

ה"ק ובא בהן והציץ בו לידע אם נפל הפילה אם רוח הפילה ואת"ל נפל הפילה לידע אם זכר אם נקבה ואיבעית אימא כיון דחולדה וברדלם מצויים שם ודאי גררוהו ^א בעו מיניה מרב נחמן וסתות דאורייתא או דרבנן אמר להו מדאמר הונא חברין משמיה דרב אשה שיש לה וסת והגיע שעת וסתה ולא בדקה ולבסוף ראתה *חוששת לוסתה וחוששת לראייתה אלמא ^ב וסתות דאורייתא איכא דאמרי הכי קא"ל טעמא דראתה הא לא ראתה אין חוששין אלמא וסתות דרבנן איתמר אשה שיש לה וסת והגיע שעת וסתה ולא בדקה ולבסוף בדקה אמר רב יבדקה ומצאת טמאה טמאה טהורה טהורה ושמואל אמר אפילו בדקה ומצאת טהורה נמי טמאה מפני ^ג שאורח בזמנו בא לימא בוסתות קמיפלגי דמ"ם דאורייתא ומ"ם דרבנן אמר ר' זירא דכ"ע וסתות דאורייתא כאן שבדקה עצמה כשיעור וסת כאן שלא בדקה עצמה כשיעור וסת ר"ג בר יצחק אמר בוסתות גופייהו קמיפלגי דמ"ם וסתות דאורייתא ומר סבר וסתות דרבנן אמר רב ששת בתנאי ר' אליעזר אומר טמאה נדה ורבי יהושע אומר תברק והני תנאי בי הני תנאי דתניא רבי מאיר אומר טמאה נדה וחכ"א תברק אמר אביי אף אגן נמי תנינא ^ד דתנן ר"מ אומר יאם היתה במחבא והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה ^ה שחרדה מסלקת את הרמים טעמא דאיכא חרדה הא ליכא חרדה טמאה אלמא וסתות דאורייתא לימא הני תנאי בהא נמי פליגי דתניא יהרואה דם מחמת מכה אפילו בתוך ימי נדתה טהורה דברי רשב"ג רבי אומר אם יש לה וסת חוששת לוסתה מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר וסתות דאורייתא ומר סבר וסתות דרבנן אמר רבינא לא דכ"ע יוסתות דרבנן והכא ^ו במקור מקומו טמא קמיפלגי רשב"ג סבר אשה טהורה ודם טמא דקאתי דרך מקור ואמר ליה רבי אי חיישת לוסת אשה נמי טמאה ואי לא חיישת לוסת מקור מקומו טהור הוא: **בַּתִּנְיָ** בית שמאי אומרים צריכה ב' עדים על כל תשמיש ותשמיש או תשמש לאור הנר בית הלל אומרים ידיה בשני עדים כל הלילה: גמ'

וחוששת דִּרְאִייתָהּ. פרש"י לענין מעת לעת אע"ג דקו"ל כרבי דוסא דאשה שיש לה וסת דיה שעתה שלא בשעת וסת מודה דמטמא למפרע ועוד י"ל דהכא מיירי לענין שמהא מקולקלת למניינא: **אִלְמָא** וסתות דאורייתא. השמא סבר הא דנקט ראתה לאשמועינן דחוששת לראייתה ולא חשבינן לה כאליו ודאי ראתה מזמן הוסת והי"ה כדי לא ראתה חוששת ואם תאמר היאך רוצה להוכיח דוסתות דאורייתא והלא ^א אפי' אי וסתות דרבנן כיון דראתה עכשיו טמאה גם מזמן הוסת מספק וי"ל הני מיילי לטהרות אכל מקולקלת למניינא לא הויא: **אִלְמָא** וסתות דרבנן. ואת"ל לעיל (דף טו.) אמר רב הונא לא שנו אלא שלא הגיע שעת וסתה כו' אלמא וסתות דאורייתא וי"ל דהכא קאמר משמיה דרב וליה לא ס"ל ואליבא דרב איכא לקמן ב' לשונות אי נמי לעיל אחי כלישנא קמא דהכא: **וְרַב נחמן בר יצחק אמר** בוסתות נופייהו פְּלִיגִי. נראה דהלכה דוסתות דרבנן דהא רב נחמן בר יצחק דהוא צמראה אית ליה דלרב וסתות דרבנן אצ"פ יס כזור (נכרות דף מט:): פסיק כרב באיסורי ועוד דקיימא לן כר' יהושע דסמון לגבי רבי אליעזר וכחמיים לגבי ר' מאיר ואע"ג דתנן בפ' נזות כותים (לקמן דף לט.) צרישא דהיתה צמחא הגיע שעת וסתה ולא דקה טמאה מ"מ נראה דהלכה הוי וסתות דרבנן כדפרישית ועוד דאיכא דמוקי לה כפרק נזות כותים (שם) כרבי מאיר וכן פסק בשאלמות דרב אחאי ^א ור"ם הילכך אשה שיש לה וסת ולא דקה בשעת וסתה ואחכ"כ דקה ומנאמה טהורה דטהורה ודאי: **בְּמִקּוֹר** מקומו טמא קא מיפלגי דמר סבר וסתות דאורייתא ומר סבר וסתות דרבנן הלכך תולין בהדס דמחמת מכה אבא. תימה לי אם יש לה מכה זמן ארוך וכי כל הרמים שתראה יהיו שחורין וכי בשביל הכאה נסתלקו דמי המקור. וצ"ע: ב**מקור** מקומו טמא קא מיפלגי. ורשב"ג לטעמיה דאמר לקמן בריש תנוקא דם טמא דאתי דרך מקור ואין לדמותו לטומאת בית הסתרים דשמא הלכה למשה מסיני תדע דהמקור טמא אצ"ג דהאשה נמי אומרים ב"ש אומרים צריכה שני עדים. פי' שניהם לאחר תשמיש אחד לו ואחד לה כותיה דמתיי' דלעיל דרך בנות ישראל לשמש בשני עדים ופליגי ב"ש ובי"ה בהך שני עדים כ"ש סברי צריך לעיין בהן בכל תשמיש ותשמיש. ובי"ה סברי יבדקו בהן בכל תשמיש ותשמיש ואין צריך לראותם עד אור הבוקר ובעד דלפני תשמיש לא איירי בהו. ורבי' שמשוך ^א פי' לבי"ה אחד לפני תשמיש ראשון ואחד לפני תשמיש אחרון. וקשה לפי מה היא יודעת כמה פעמים תשמש כלילה אלא בקומה בשחירות בדבור ואגן בדקה דלאחר תשמיש בעי' אולי דאחא מחמת תשמיש וליבא לאקשווי לפי' רבינו

תוס' הרא"ש (המשך)

הלכך כותיה קו"ל דוסתות דרבנן וכן סבר ר' יוחנן לעיל וכן פסק בשאלותות דרב אחאי ור"ח. ועוד דקו"ל כ"י יהושע לגבי ר' אליעזר וכמו חכמים לגבי רבי מאיר אע"ג דפליגי לקמן רשב"ג ור' וקו"ל הלכה כר' מחבירו הני פליגי נמי אחרוני בהך ברייתות. ועוד דהא דחיק רבינא דהוא בתראה למימר דכ"ע וסתות דרבנן ולא קו"ל כמתיי' דהיתה במחבא. ואע"ג דקתני רישא הוגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה הא אמרי' לקמן פ' בנות כותים כולה ר"מ היא ועל זה יש לסמוך באשה שיש לה וסת ולא בדקה בשעת וסתה ואחכ"כ בדקה ומנאמה טהורה דטהורה ודאי: **בְּמִי** לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר וסתות דאורייתא ומר סבר וסתות דרבנן הלכך תולין בהדס דמחמת מכה אבא. תימה לי אם יש לה מכה זמן ארוך וכי כל הרמים שתראה יהיו שחורין וכי בשביל הכאה נסתלקו דמי המקור. וצ"ע: ב**מקור** מקומו טמא קא מיפלגי. ורשב"ג לטעמיה דאמר לקמן בריש תנוקא דם טמא דאתי דרך מקור ואין לדמותו לטומאת בית הסתרים דשמא הלכה למשה מסיני תדע דהמקור טמא אצ"ג דהאשה נמי אומרים ב"ש אומרים צריכה שני עדים. פי' שניהם לאחר תשמיש אחד לו ואחד לה כותיה דמתיי' דלעיל דרך בנות ישראל לשמש בשני עדים ופליגי ב"ש ובי"ה בהך שני עדים כ"ש סברי צריך לעיין בהן בכל תשמיש ותשמיש. ובי"ה סברי יבדקו בהן בכל תשמיש ותשמיש ואין צריך לראותם עד אור הבוקר ובעד דלפני תשמיש לא איירי בהו. ורבי' שמשוך ^א פי' לבי"ה אחד לפני תשמיש ראשון ואחד לפני תשמיש אחרון. וקשה לפי מה היא יודעת כמה פעמים תשמש כלילה אלא בקומה בשחירות בדבור ואגן בדקה דלאחר תשמיש בעי' אולי דאחא מחמת תשמיש וליבא לאקשווי לפי' רבינו

מן המכה ואפי"ה אם זמן וסת הוא אי וסתות דאורייתא חיישינן שמא גם מן המקור צא הדם אכל אם אינה מרגשת יציאת דם מן המכה טמאה לכ"ע אם הוא זמן וסתה דאי לאו הכי וכי לעולם לא מהא נדה והלא קודם מכה הוי לה וסת: **בַּמִּקּוֹר** מקומו **טמא** קמיפלגי. ורשב"ג לטעמיה דריש תינוקא (לקמן דף סו.) ואע"ג דטומאת בית הסתרים היא וצופקין דם המדה (לקמן נה:) אמר נמי דם צעי רביעית והכא קאמר טמא אע"ג דליכא רביעית כדאמרין בפ' יוצא דופן (לקמן דף מא:): מקור שהגיע כצ' טיפי מרגליות טמאה שמא הכא הלנמ"מ הוא מדע שהמקור טמא והאשה טהורה: **ב' שני אומרים צריכה ב' עדים על כל תשמיש**. פרש"י ב' עדים חדשים א' לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש ומנאגת עד הצקר ובה"א דיה צב' עדים כל הלילה אחד לפני תשמיש ראשון ואחד לאחר תשמיש אחרון* וקשה דלפני תשמיש לא צעו חדשים אלא לנועות ועוד קשה מה שפירש לצ"ה דלא מנציכלצדוקכצלתשמישדלעילט) אמר דאינן לנועות עד צדוקות צו לפני תשמיש זה צדוקות צו לפני תשמיש אחר משמע דכלל

^א ויעוד דמשמע או תשמש לאור הנר אם רוצה להקל כצ"ה ואפילו תשמש לאור הנר לריכה לצ"ש בדקה בכל תשמיש אכל לפירוש ב"רש"י ולפירוש ר"י אי"ש תשמש לאור הנר פי' שדוקת מיד מסתמא אם תמה שם מיפת חדלל הוסת וואה אפי' על עד יסן ולפירוש ר"י קיימא שפיר צ"ש דאם שכל העד י'אכל לעולם קיימא דאם שכתוך הפה דלישא בתוך הפה הכי משמע גי'ן]

תשמיש צדוקות מיהו הא י"ל צדוקת בתשמיש אחר שצליה ועוד קשה מה יודעת מתי שימש צאחרונה שצדוק אחריו ואם היתה צדוקת בשחר כשהיא עומדת א"כ אינה צדוקת סמוך לתשמיש לידע אם צועל צנדות לטמא צועלה ז' ועוד קשה דקאמר ב"ש שמא תחפנה שכבת זרע צביאה שניה היה לו לומר צביאה אחרונה כיון דלצ"ה אינה צדוקת עד לאחר תשמיש אחרון ועוד דצ"ה נקט נימוק וצ"ש נקט לישנא אחרינא שמא תחפנה היה לו לצ"ש נמי למינקט נימוק כיון דקאי על דם שצרחם ולא על הדם שעל העד דהא בית הלל לא מנציכי דביקה אחר תשמיש ראשון ועוד

טז.

עין משפט נר מצוה

גד א ב מיי' פ"ג מהל' משכב ומנשנ הל' ה ופ"ח מהל' איסורי ביאה הל' יג ועי' מנ"מ וטוש"ע י"ד ס' קפד ספיף ט: גה ג טוש"ע שם ספיף ח: גו ד מיי' פ"ח מהלכות איסורי ביאה הל' יד פסג לאוין קול טוש"ע י"ד ס' קפו ספיף ה וספיף ו וכהנה"ה:

גו ה מיי' שם הל' יד ופ"ג מהלכות משכב ומנשנ הלכה ט:

גה ו מיי' פ"ד מהלכות איסורי ביאה הל' א פסג שם טוש"ע י"ד ס' קפו ספיף ג צגנה"ה:

תוס' הרא"ש (המשך)

הלכך כותיה קו"ל דוסתות דרבנן וכן סבר ר' יוחנן לעיל וכן פסק בשאלותות דרב אחאי ור"ח. ועוד דקו"ל כ"י יהושע לגבי ר' אליעזר וכמו חכמים לגבי רבי מאיר אע"ג דפליגי לקמן רשב"ג ור' וקו"ל הלכה כר' מחבירו הני פליגי נמי אחרוני בהך ברייתות. ועוד דהא דחיק רבינא דהוא בתראה למימר דכ"ע וסתות דרבנן ולא קו"ל כמתיי' דהיתה במחבא. ואע"ג דקתני רישא הוגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה הא אמרי' לקמן פ' בנות כותים כולה ר"מ היא ועל זה יש לסמוך באשה שיש לה וסת ולא בדקה בשעת וסתה ואחכ"כ בדקה ומנאמה טהורה דטהורה ודאי: **בְּמִי** לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר וסתות דאורייתא ומר סבר וסתות דרבנן הלכך תולין בהדס דמחמת מכה אבא. תימה לי אם יש לה מכה זמן ארוך וכי כל הרמים שתראה יהיו שחורין וכי בשביל הכאה נסתלקו דמי המקור. וצ"ע: ב**מקור** מקומו טמא קא מיפלגי. ורשב"ג לטעמיה דאמר לקמן בריש תנוקא דם טמא דאתי דרך מקור ואין לדמותו לטומאת בית הסתרים דשמא הלכה למשה מסיני תדע דהמקור טמא אצ"ג דהאשה נמי אומרים ב"ש אומרים צריכה שני עדים. פי' שניהם לאחר תשמיש אחד לו ואחד לה כותיה דמתיי' דלעיל דרך בנות ישראל לשמש בשני עדים ופליגי ב"ש ובי"ה בהך שני עדים כ"ש סברי צריך לעיין בהן בכל תשמיש ותשמיש. ובי"ה סברי יבדקו בהן בכל תשמיש ותשמיש ואין צריך לראותם עד אור הבוקר ובעד דלפני תשמיש לא איירי בהו. ורבי' שמשוך ^א פי' לבי"ה אחד לפני תשמיש ראשון ואחד לפני תשמיש אחרון. וקשה לפי מה היא יודעת כמה פעמים תשמש כלילה אלא בקומה בשחירות בדבור ואגן בדקה דלאחר תשמיש בעי' אולי דאחא מחמת תשמיש וליבא לאקשווי לפי' רבינו

א) [א] מני' צ"ל דשיין